

Yu. Bryndikov. Ensuring gender parity in the armed forces of Ukraine: achievements and gaps.

In the scientific article, we touched on an extremely important issue that was kept silent for many years or had an exclusively declarative nature. We have outlined the genesis of the gender issue in the world and on the territory of Ukraine with all its shifts and shortcomings. The main task of scientific intelligence was to identify achievements and gaps in gender parity in the ranks of the Armed Forces of Ukraine to optimize military reforms and protect women in the army structure.

The publication describes the history of the gender issue and the determinants of the formation of the research subject. The vector of activity of the first domestic women's organizations, which served as a fundamental basis for the further implementation of gender policy on the territory of Ukraine, is highlighted.

We have analyzed the normative legal framework designed to protect women from any form of discrimination and to promote equal rights and opportunities for women and men. The work mentions the founding document of the UN, the UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, the Beijing Declaration, which states the importance of women's access to all spheres of life, the country's resources, and emphasizes the need to improve the social status of women.

The statistics on female military servicemen in the ranks of the Armed Forces are indicated, and a comparative analysis of their current situation in comparison with previous years is carried out.

The analysis of the scientific work devoted to the outlined problem allowed us to highlight the positive professional qualities of military personnel, their high achievements. Along with the achievements, problematic aspects of the professional life of female military personnel were diagnosed, which required immediate resolution.

In the conclusions of the conducted research, an emphasis was placed on the strengthening of informational and educational work on sex education, gender education, and the formation of a practical legal toolkit aimed at strengthening gender parity.

Key words: *the genesis of the gender issue, the legal framework for gender equality, international standards on gender parity, female military personnel, stereotypes about women in the Armed Forces, positive and negative aspects of the professional life of female military personnel, optimization of the gender issue.*

УДК 378.091:[378.013:174.7](045)

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.98.05>

Гедзик А. М., Коляда Н. М., Левченко Н. В.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАСАДНИЧИЙ ПРИНЦИП ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Питання академічної доброчесності є важливим аспектом внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗВО. Це актуальне питання популяризується на всіх рівнях: від національного до локального. У статті проаналізовано наукові праці вчених, які досліджують проблематику академічної доброчесності; узагальнено нормативні документи національного рівня, які регламентують академічну доброчесність, та локального рівня – закладу вищої освіти. Представлено досвід Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини щодо реалізації принципів академічної доброчесності в умовах ЗВО; розкрито особливості роботи групи сприяння академічної доброчесності; проаналізовано та зазначено основні внутрішні документи закладу вищої освіти, які регулюють політику дотримання принципів академічної доброчесності (Кодекси академічної доброчесності, Етичних кодексів, Кодекси корпоративної культури, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин; Положення про Комісії з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами; Положення про групу сприяння академічній доброчесності та інші нормативні документи), перевірки наукових робіт на текстові запозичення та запобігання порушень таких принципів. Проаналізовано особливості популяризації дотримання принципів академічної доброчесності через семінари, конференції, вебінари, конкурси, викладання освітніх компонентів, перевірки робіт, тощо відповідно до затвердження плану заходів з популяризації принципів академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності ЗВО; узагальнено особливості популяризації академічної доброчесності через вивчення окремих освітніх компонентів: «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», «Основи наукового дослідження та академічна доброчесність», «Основи академічної доброчесності», «Виховання академічної доброчесності»; «Академічна доброчесність», «Культура академічної доброчесності вчителя початкової школи»; «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність», «Наукове дослідження та академічна доброчесність»; представлено аналіз обізнаності науково-педагогічних та педагогічних працівників щодо академічної доброчесності.

Ключі слова: *академічна доброчесність, заклад вищої освіти, принципи академічної доброчесності, популяризація академічної доброчесності, якість освіти, забезпечення якості освіти.*

Питання забезпечення і дотримання принципів академічної доброчесності є одним з пріоритетних у діяльності сучасних закладів освіти, а також одним із важливих і невідкладних завдань системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту» (2017), «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [14].

Питання забезпечення академічної доброчесності регулюються відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших законів України та актів законодавства, прийнятих на їх виконання, міжнародних договорів України.

Згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України (лист «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», (2018) [16]) деякі українські заклади вищої освіти та наукові інститути прийняли кодекси етики ще на початку 2010-го року. Станом на 2023 р. система забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти стрімко удосконалюється та розвивається, що простежується через низку локальних нормативних документів: Кодекси академічної доброчесності, Етичних кодексів, Кодекси корпоративної культури, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин; Положення про Комісії з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами; Положення про групу сприяння академічній доброчесності та інші нормативні документи, що регламентують питання академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності як проблеми дослідження у наукових працях на сьогодні є актуальним та відкритим для обговорення багатьох учених, серед них: проблеми дотримання та поширення серед молодих вчених пріоритетів, принципів академічної доброчесності (А. Артюхов, Ю. Бижук, І. Дегтярьова, Н. Сорокіна та ін.) [2]; академічна доброчесність як чесність сталого розвитку університетів (Т. Фініков, А. Артюхов та ін.) [3]; академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі вищої освіти (Н. Антонюк, Н. Буркало, О. Ільченко, А. Колесніков, Н. Коляда, В. Марініна, Н. Пушкар та ін.) [1; 2; 3; 4; 7; 17]; академічна доброчесність та академічна відповідальність у забезпечення якості освіти (Я. Тицька та ін.) [15].

Мета статті – здійснити аналіз практики реалізації принципів академічної доброчесності в закладі вищої освіти (з досвіду Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини).

Матеріали та методи дослідження: системний, проблемно-цільовий, нормативно-порівняльний аналіз джерел; контент-аналіз нормативних документів ЗВО, структурних підрозділів; скринінг сайтів ЗВО; проведення опитування та обробка результатів.

Академічна доброчесність в закладах вищої освіти України здійснюється відповідно до нормативно-правових документів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації», «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів», накази та листи Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук», «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах», «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», «До питання уникнення проблем і помилок у практичних забезпечення академічної доброчесності» та внутрішніх нормативних документів закладів вищої освіти.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини дотримання принципів академічна доброчесність, правил поведінки всіма учасниками освітнього процесу, а також виявлення, встановлення фактів порушення принципів академічної доброчесності регламентується внутрішніми нормативними документами: Етичний кодекс науково-педагогічних та педагогічних працівників [5], Кодекс академічної доброчесності [6], Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності в університеті [11], Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини [9], Порядок перевірки дисертаційних робіт на академічний плагіат, поданих до розгляду в спеціалізованій вченій раді УДПУ імені Павла Тичини [12], Положення про групу сприяння академічній доброчесності університету [8], наказ ректора про склад комісії з академічної доброчесності [13], та ін.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівників, здобувачів вищої освіти УДПУ імені Павла Тичини шляхом створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату передбачено п. 2.9. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2023) [10], а саме:

– академічна доброчесність передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил і ціннісних орієнтирів, уникнення конфлікту інтересів, формування традиції та проведення заходів, пов'язаних із власною внутрішньою культурою;

– для впровадження принципів нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також процедури попередження і боротьби з академічним плагіатом в університеті розроблено Кодекс академічної доброчесності, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату;

– імплементацію та контроль дотримання етичних принципів і норм проведення наукових досліджень в Університеті здійснює група сприяння академічній доброчесності;

– задля популяризації принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності Університету з актуальними питаннями академічної доброчесності на офіційному сайті університету створено вебсторінку «Академічна доброчесність»;

– випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти Університету проходять перевірку на предмет академічного плагіату;

– в обов'язковому порядку процедуру перевірки на плагіат проходять також: монографії, підручники, посібники, які рекомендовано до друку вченою радою університету, наукові праці, які подано до друку в наукових виданнях, засновником яких є університет, дисертації, виконані здобувачем наукового ступеня, для попереднього обговорення на засіданні кафедри; дисертації та автореферати дисертацій, подані до захисту на спеціалізованій вченій раді університету;

– для реалізації та поширення політики академічної доброчесності в університеті регулярними є організація і проведення різноманітних заходів (відкритих лекцій, семінарів, тренінгів, конкурсів, проектів тощо) для всіх учасників освітньо-наукового процесу [10].

Популяризація дотримання принципів академічної доброчесності в УДПУ імені Павла Тичини здійснюють групи сприяння на університетському та факультетському/інститутському рівнях.

На рівні університету діє Група сприяння академічної доброчесності (далі – група) до якої увійшли: перший проректор, проректор з наукової роботи, проректор з гуманітарних питань, голова профспілкового комітету університету, вчений секретар, вчений секретар спеціалізованої вченої ради, голова Ради молодих науковців, голова студентського наукового товариства, юрисконсульт, начальник навчально-методичного відділу, начальник редакційного відділу, відповідальна за атестацію PhD, координатор з питань акредитації, ліцензування та якості освіти. Мета діяльності групи – сприяння дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітній та науковій діяльності Університету [8]. На рівні факультету та інституту діють також групи сприяння академічної доброчесності, до складу яких входять науково-педагогічні працівники, здобувачі освіти, представники студентського самоврядування [8].

Відповідно до рішення вченої ради університету план заходів з популяризації принципів академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності на 2023/2024 н. р. серед них:

– інформування здобувачів вищої освіти та співробітників університету про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньо-університетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;

– врахування рекомендацій НАЗЯВО для експертів з розгляду внутрішньої політики процедури забезпечення академічної доброчесності;

– проведення циклу лекцій для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників «Роль і місце академічної доброчесності в системі вищої освіти»; «Основи наукових досліджень» та інших суміжних дисциплін теми про плагіат та шляхи його усунення;

– формування, видання та розповсюдження матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту (на інформаційних стендах, сайті університету);

– застосування ефективних форм популяризації принципів академічної доброчесності: проведення публічного захисту робіт; обговорення кращих робіт на наукових конференціях та можливість їх представлення до публікації в університетських та інших наукових виданнях; обговорення кращих робіт на засіданнях студентських наукових гуртків, наукових проблемних груп, студентських наукових товариств, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів;

– проведення тематичних зустрічей для учасників освітнього процесу з юристом, працівниками бібліотеки, членами Комісії з питань академічної доброчесності, з представниками роботодавців;

– обов'язкова перевірка на плагіат випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр» денної та заочної форм навчання;

– обов'язкова перевірку на плагіат дисертацій, монографій, навчальних та навчально-методичних посібників, статей, що подаються для публікації у збірниках наукових праць університету.

На університетському рівні популяризація дотримання принципів академічної доброчесності здійснюється шляхом інформування науково-педагогічних, педагогічних працівників про дотримання принципів академічної доброчесності через: засідання школи професійного зростання молодих викладачів, семінари для гарантів освітніх програм, семінари для досвідчених викладачів з такими питаннями – «Дотримання принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти», «Правила та політика академічної доброчесності учасників освітнього процесу університету». Співробітниками бібліотеки університету постійно проводяться семінари з академічної доброчесності за темами: «Академічна доброчесність: пошук літературних джерел та опрацювання матеріалу щодо теми дослідження», «Академічна доброчесність учасників освітнього процесу: теорія, практика, досвід», «Цикл семінарських занять з академічної доброчесності», «Інструменти для розвитку культури академічної доброчесності».

Важливим питанням є постійне удосконалення та пошук ефективних інструментів протидії порушенням академічної доброчесності. Зокрема, щосеместрово навчально-методичним відділом разом з інформаційно-обчислювальним центром, кафедрами факультетів/інституту здійснюється перевірка випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр», «магістр» денної та заочної форм навчання на

наявність текстових запозичень. Фахівцями редакційного відділу постійно здійснюється перевірка на наявність текстових запозичень дисертаційний робіт, монографій, навчальних, навчально-методичних посібників, статей, що подаються для публікації у збірниках наукових праць університету.

На факультетському/інститутському рівні групами сприяння постійно проводять заходи з популяризації принципів академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, педагогічних працівників, серед них: виховні години, майстер-класи, виховний заходи, лекції, семінар-тренінг, години спілкування, бесіди, науково-практичні семінари, флешмоб, наукові семінари, відкриті заняття, розгляд питань академічної доброчесності на засіданнях кафедр, проведення анкетування, дискусійний клуб, круглий стіл, тренінги, вебінари, конкурс «Академічна доброчесність: данина моді, чи життєва необхідність?», конкурс відеороликів, презентації, підписання декларації про дотримання академічної доброчесності, регіональний науково-практичний онлайн-семінар, методологічні семінари, конкурс колажів, проходження онлайн-курс для викладачів «Академічна доброчесність» та ін.

Позитивним досвідом з популяризації з дотримання академічної доброчесності є вивчення окремих освітніх компонентів, як обов'язкових так і вибіркових, а саме: освітній ступінь «бакалавр»: «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», «Основи наукового дослідження та академічна доброчесність», «Основи академічної доброчесності», «Виховання академічної доброчесності»; освітній ступінь «магістр»: «Академічна доброчесність», «Культура академічної доброчесності вчителя початкової школи»; освітній ступінь «доктор філософії»: «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність», «Наукове дослідження та академічна доброчесність».

Питання академічної доброчесності розглядають в межах вивчення освітніх компонентів це теми або змістовні модулі, це: освітній ступінь «бакалавр»: «Основи наукових досліджень», «Основи науково-педагогічних досліджень», «Науково-критичне письмо», «Методологія мистецької освіти і науки», «Академічні мистецькі візі», «Методологія мистецької освіти і науки досліджень»; освітній ступінь «магістр»: «Основи інтелектуальної власності», «Методологія наукових досліджень», «Методологія наукових досліджень», «Методи лінгвістичних досліджень», «Теорія і практика науково-педагогічних досліджень», «Методологія та організації наукових досліджень», «Методологія мистецько-педагогічних досліджень»; освітній ступінь «доктор філософії»: «Методологія та методика наукових досліджень».

Отже, популяризація принципів академічної доброчесності на всіх рівнів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини як сучасного закладу освіти є важливою складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти шляхом інформування через заходи, онлайн-ресурси (рубрики «Академічна доброчесність» на сайтах факультетів/інституту, університету), на яких розміщено склад груп сприяння академічної доброчесності, план заходів з популяризації принципів академічної доброчесності, нормативно-правові документи, які регламентують академічну доброчесність, корисні матеріали з популяризації академічної доброчесності.

Відповідно до графіку проведення опитувань в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини у 2024 р. відділом якості освіти, ліцензування та акредитації було проведено опитування «Академічна доброчесність та якість освіти в ЗВО» серед педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Опитування охопило 230 (74,8 % жіночої та 25,2 % чоловічої статі) респондентів. Науково-педагогічні працівники підтвердили, що вони ознайомлені та в університеті затвердженні правила академічної доброчесності (до таких локальних документів віднесли: Кодекс академічної доброчесності, Етичний кодекс, Положення про групу сприяння академічній доброчесності, наказ про створення комісії з питань академічної доброчесності та інші рекомендації щодо популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності).

Важливою складовою дотримання принципів академічної доброчесності є інформування учасників освітньо-наукового процесу, що здійснюють структурні підрозділи університету. З-поміж ефективних локальних практик ознайомлення студентів та викладачів із затвердженими нормами: інформування через сайти факультету/інституту (90 %); публічні заходи для ознайомлення першокурсників (75,2 %); вебінари, заходи ознайомлення студентів та викладачів із затвердженими нормами (28 %).

Питання якості освіти в цілому та академічної доброчесності зокрема постійно обговорюються на засіданнях структурних підрозділів, профільних відділів університету (засідання кафедр, вчених радах, науково-методичних комісіях факультету/інституту, групи сприяння академічної доброчесності, постійно діючих семінарів Школи професійного зростання), що підвередили 97,8 % респондентів. До обговорення долучаються також адміністрація університету, декан факультету/директор інституту, педагогічні та науково-педагогічні працівники, представники студентського самоврядування, здобувачі вищої освіти. У випадках порушення академічної доброчесності в університеті існує процедура звернень, що є анонімною та здійснюється відповідно до Закону України «Про звернення громадян», зазначили більше 90 % науково-педагогічні працівники.

Висновки. Отже, проаналізувавши стан провадження принципів академічної доброчесності в ЗВО, а саме з досвіду Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, вважаємо, що популяризація та дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу у закладі вищої освіти є важливою складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Дослідження підтвердило, що дотримання принципів академічної доброчесності та їх популяризація в умовах ЗВО здійснюється через: систему внутрішньої політики – розробка нормативних документів з етичних принципів, кодексів

честі, правові аспекти академічної доброчесності та ін.; впровадження заходів з популяризації дотримання принципів академічної доброчесності для усіх учасників освітнього процесу; вивчення освітніх компонентів з академічної доброчесності, перевірки наукових праць на плагіат; механізми запобігання та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності.

З-поміж питань, які потребують постійного вирішення та вдосконалення – пошук ефективних інструментів впровадження політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності, протидії порушенням академічної доброчесності, відповідальності (академічної та дисциплінарної) відповідно до українських і міжнародних нормативів та місії ЗВО.

Використана література:

1. Академічна доброчесність : виклики сучасності. *Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян* (Республіка Польща, Варшава – 13.10.2018). Варшава. 2018. 162 с. URL : <http://surl.li/bzmya>
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 170 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. *Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»* / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ, Таксон, 2016. 234 с.
4. Атонюк Н., Пушкар Н. Академічна доброчесність у вітчизняному освітньому просторі: причини порушення і шляхи формування. *Acta Paedagogica Volyniensis*. Вип. 1. Т. 2. 2022. С. 10–16. URL : <http://surl.li/sujyt>
5. Етичний кодекс науково-педагогічних та педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Умань, 2019. 5 с. URL : <https://url.udpu.edu.ua/YTjYjcxYm>
6. Кодекс Академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Умань, 2021. 12 с. URL : <https://url.udpu.edu.ua/OWY5ZDdhYm>
7. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі : проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 122–128. URL : <http://surl.li/dcsqv>
8. Положення про групу сприяння академічній доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Умань, 2022. 3 с. URL : <https://url.udpu.edu.ua/ZDViNTc5YT>
9. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Умань, 2021. 8 с. URL : <http://surl.li/fkums>
10. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Умань, 2023. 12 с. URL : <https://url.udpu.edu.ua/ZDFmNWFjZG>
11. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Умань, 2024. 18 с. URL : <https://url.udpu.edu.ua/MWI4YjVkmMG>
12. Порядок перевірки дисертаційних робіт на академічний плагіат, поданих до розгляду в спеціалізованій вченій раді УДПУ імені Павла Тичини. Умань, 2021. 5 с. URL : https://drive.google.com/file/d/1OEthCkEFId7LNbreK597d_fnA7wReHlh/view
13. Про затвердження складу Комісії з питань академічної доброчесності на 2023–2024 н.р. : наказ ректора Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, від 08.09.2024 р. № 1052 о/д. URL : <https://url.udpu.edu.ua/MTcwYjJhNT>
14. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII, зі змінами 24.03.2024 р. № 3482-IX. URL : Про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII (rada.gov.ua)
15. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «Академічна відповідальність» у забезпечення якості освіти. Підприємництво, господарство і право : теорія держави і права. 11/2018. С. 192–195. URL : <http://surl.li/sujze>
16. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р., № 1/9-650. URL : Щодо рекомендацій з академіч... від 23.10.2018 № 1/9-650 (rada.gov.ua)
17. Duliba Y., Petroye O., Pletsan P., Havryliuk A., Antonenko V., & Antonova O. Academic Integrity in Higher Educational Institutions in Times of the Covid-19 Pandemic : World Experience and Ukrainian Realities. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. 2020. 14 (4Sup1). URL : <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4Sup1/656>

References:

1. Akademichna dobrochesnist : vyklyky suchasnosti (2018). [Academic integrity: modern challenges]. *Zbirnyk naukovykh esе uchasyiv naukovoho stazhuvannia dlia osvitiian* (Respublika Polshcha, Varshava – 13.10.2018). Varshava. 162 s. URL : <http://surl.li/bzmya> [in Ukrainian].
2. Akademichna dobrochesnist : problemy dotrymannia ta priorytety poshyrennia sered molodykh vchenykh (2017). [Academic integrity: compliance issues and dissemination priorities among young scientists: col. monogr.]: kol. monohr. / za zah. red. N. H. Sorokinoin, A. Ye. Artiukhova, I. O. Dehtiarovoi. Dnipro : DRIDU NADU. 170 s. [in Ukrainian].
3. Akademichna chesnist yak osnova staloho rozvytku univertsytetu (2016). [Academic honesty as a basis for sustainable development of the university]. *Mizhnarod. blahod. Fond «Mizhnarod. fond. doslidzh. osvit. Polityky»* / za zah. red. T. V. Finikova, A. Ye. Artiukhova Kyiv, Takson. 234 s. [in Ukrainian].
4. Atoniuk N., Pushkar N. (2022) Akademichna dobrochesnist u vitchyznianomu osvitnomu prostori: prychny porushennia i shliakhy formuvannia. [Academic integrity in the domestic educational space: causes of violations and ways of formation]. *Acta Paedagogica Volyniensis*. Vyp. 1. T. 2. S. 10–16. URL : <http://surl.li/sujyt> [in Ukrainian].
5. Etychnyi kodeks naukovo-pedahohichnykh ta pedahohichnykh pratsivnykiv Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho univertsytetu imeni Pavla Tychyny (2019). [Code of ethics of scientific-pedagogical and pedagogical workers of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]. Uman. 5 s. URL : <https://url.udpu.edu.ua/YTjYjcxYm> [in Ukrainian].
6. Kodeks Akademichnoi dobrochesnosti Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho univertsytetu imeni Pavla Tychyny (2021). [Code of Academic Integrity of Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna]. Uman. 12 s. URL : <https://url.udpu.edu.ua/OWY5ZDdhYm> [in Ukrainian].
7. Kolesnikov A. (2019) Akademichna dobrochesnist v ukrainskomu osvitno-naukovomu prostori: problemy ta sotsialni zahrozy. [Academic integrity in the Ukrainian educational and scientific space: problems and social threats]. *Rehionalni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy*. Vyp. 24. S. 122–128. URL : <http://surl.li/dcsqv> [in Ukrainian].

8. Polozhennia pro hrupu spryannia akademichnii dobrochesnosti Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Pavla Tychyny (2022). [Regulations on the Academic Integrity Promotion Group of Pavel Tychyna Uman State Pedagogical University]. Uman. 3 s. URL : <https://url.udpu.edu.ua/ZDViNTc5YT> [in Ukrainian].
9. Polozhennia pro zapobihannia ta vyjavlennia akademichnogo plahiatu v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu univertsyteti imeni Pavla Tychyny (2021). [Regulations on the prevention and detection of academic plagiarism at Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]. Uman. 8 s. URL : <http://surl.li/fkums> [in Ukrainian].
10. Polozhennia pro systemu vnutrishnogo zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny (2023). [Regulations on the system of internal quality assurance of higher education at Pavel Tychyna Uman State Pedagogical University]. Uman. 12 s. URL : <https://url.udpu.edu.ua/ZDFmNWFjZG> [in Ukrainian].
11. Poriadok vyjavlennia ta vstanovlennia faktiv porushennia akademichnoi dobrochesnosti v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny (2024). [The procedure for identifying and establishing the facts of violation of academic integrity at Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]. Uman. 18 s. URL : <https://url.udpu.edu.ua/MWI-4YjVkmG> [in Ukrainian].
12. Poriadok perevirky dysertatsiinykh robit na akademichnyi plahiat, podanykh do rozghliadu v spetsializovanii vcheni rady UDPU imeni Pavla Tychyny (2021). [The procedure for checking dissertations for academic plagiarism, submitted for consideration by the specialized academic council of the Pavlo Tychyna State University]. Uman. 5 s. URL : https://drive.google.com/file/d/1OEthCKEFId7LNbreK597d_fnA7wReHIh/view [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia skladu Komisii z pytan akademichnoi dobrochesnosti na 2023-2024 n.r. [On approval of the composition of the Commission on Academic Integrity for 2023–2024] : nakaz rektora Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Pavla Tychyny, vid 08.09.2024 r. № 1052 o/d. URL : <https://url.udpu.edu.ua/MTcwYjIhNT> [in Ukrainian].
14. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 5 veresnia. [On education: Law of Ukraine dated September 5, 2017]. 2017 r. № 2145-VIII, zi zminamy 24.03.2024 r. № 3482-IKh. URL : Pro osvitu vid 05.09.2017 № 2145-VIII (rada.gov.ua) [in Ukrainian].
15. Tytska Ya. (2018) «Akademichna dobrochesnist» ta «Akademichna vidpovidalnist» u zabezpechennia yakosti osvity [«Academic integrity» and «Academic responsibility» in ensuring the quality of education]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo: teoriia derzhavy i prava*. 11/2018. S. 192–195. URL : <http://surl.li/sujze> [in Ukrainian].
16. Shchodo rekomendatsii z akademichnoi dobrochesnosti dlia zakladiv vyshchoi osvity. [Regarding academic integrity recommendations for institutions of higher education] : lyst Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 23.10.2018 r., № 1/9-650. URL : Shchodo rekomendatsii z akademich... vid 23.10.2018 № 1/9-650 (rada.gov.ua) [in Ukrainian].
17. Duliba Y., Petroye O., Pletsan P., Havryliuk A., Antonenko V., & Antonova O. (2022). Academic Integrity in Higher Educational Institutions in Times of the Covid-19 Pandemic : World Experience and Ukrainian Realities. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 14 (4Sup1). URL : <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4Sup1/656>

A. Hedzyk, N. Koliada, N. Levchenko. Academic integrity as a fundamental principle of the activity of an institution of higher education.

The issue of academic integrity is an important aspect of the internal system of ensuring the quality of education in higher education institutions. This topical issue is popularized at all levels: from national to local. The article analyzes the scientific works of scientists who investigate the issue of academic integrity; normative documents of the national level, which regulate academic integrity, and of the local level – the institution of higher education – are summarized. The experience of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University regarding the implementation of the principles of academic integrity in the conditions of higher education institutions is presented; the peculiarities of the work of the academic integrity promotion group are revealed; analyzed and specified the main internal documents of the institution of higher education, which regulate the policy of compliance with the principles of academic integrity (Codes of Academic Integrity, Codes of Ethics, Codes of Corporate Culture, Regulations on Academic Integrity and Ethics of Academic Relationships; Regulations on Academic Integrity Commissions and the University Ethics Commission and conflict management; Regulations on the promotion of academic integrity and other regulatory documents), checking scientific works for textual borrowings and preventing violations of such principles. The peculiarities of popularizing the principles of academic integrity through seminars, conferences, webinars, competitions, teaching educational components, checking works, etc. were analyzed in accordance with the approval of the plan of measures to popularize the principles of academic integrity in the educational and scientific activities of higher education institutions; the peculiarities of the promotion of academic integrity through the study of individual educational components are summarized: «Basics of scientific research and academic integrity», «Basics of scientific research and academic integrity», «Basics of academic integrity», «Education of academic integrity»; «Academic integrity», «Culture of academic integrity of primary school teachers»; «Intellectual property and academic integrity», «Research and academic integrity»; an analysis of the awareness of academic and pedagogical workers regarding academic integrity is presented.

Key words: academic integrity, institution of higher education, principles of academic integrity, quality of education, quality assurance of education.